

Transparency International Sverige

Strategi för perioden 2013 – 2015

Transparency International Sverige (TI Sverige) är en oberoende ideell organisation som tillsammans med ytterligare ett hundratal nationella avdelningar världen över ingår i det globala nätverket Transparency International.

TI Sverige arbetar med att bedriva en bred informationsverksamhet och opinionsbildning för att sprida kunskap om korruptionens skadliga verkningar och verka för ökad transparens i såväl offentlig som privat sektor.

Vid utgången av år 2015 är vår vision att följande ska ha uppnåtts:

1. Det finns en medvetenhet i samhället om risker för korruption, korruptionens skadeverkningar och om vikten av att bekämpa korruption;
2. Ökad transparens och effektivitet i den kommunala och landstingskommunala sektorn;
3. God efterlevnad av regler för offentlig upphandling;
4. Meddelarfrihet för alla anställda och uppdragstagare i offentligt finansierad verksamhet och system för whistleblowing;
5. Transparens när det gäller stöd till politiska partier och valkandidater genom rättslig reglering;
6. Effektiv tillämpning av de internationella konventioner som Sverige anslutit sig till;
7. En samlad nationell antikorrupsionspolicy;
8. Antikorrupsionspolicy/etiska riktlinjer för såväl riksdagen (ledamöter och tjänstemän) som offentliga myndigheter på statlig, regional och lokal nivå;
9. Bred tillämpning av uppförandekoder av internationell standard i näringslivet;
10. TI-SE¹ har minst 500 medlemmar och filialer i flera städer.

Strategin baseras på den internationella strategi som Transparency Internationals sekretariat i Berlin utarbetat. En sammanfattning av den strategin finns i bilaga 1.

Ett arbetsprogram baserat på strategin finns i bilaga 2.

I bilaga 3 finns referenser till ett antal internationella instrument av relevans till de mål som uppställts för TI Sverige.

¹ I detta dokument refereras Transparency International Sverige till TI-SE.

Bilaga 1

Transparency International Strategy 2015

I den internationella strategin står bl.a.

- The TI Strategy 2015 (the Strategy) will guide the action of the entire TI Movement for the period 2011 - 2015
- This Strategy will inform, influence and support TI charters' engagement
- will also be used by Individual Members
- Outside the TI Movement...the Strategy will help stakeholders understand what we are seeking to achieve.

Our *Vision* is a world in which government, politics, business, civil society and the daily lives of people are free of corruption.

Our *Mission* is to stop corruption and promote transparency, accountability and integrity at all levels and across all sectors of society.

Our *Core Values* are: transparency, accountability, integrity, solidarity, courage, justice and democracy.

We are ...committed to working with a sense of urgency and purpose to ensure that concrete, tangible and irreversible gains are made by 2015.

Strategic priorities:

1. People: increased empowerment of people....and to engage with people more widely than before;
2. Institutions: improved implementation of anti-corruption programmes in leading institutions, businesses and the international financial system;
3. Laws: More effective enforcement of laws and standards
4. Values: high levels of integrity..
5. Network: strengthened ability to work together...
6. Impact: enhance responsiveness, presence, performance and impact at all levels ...

Arbetsprogram

Vision, Mission och Core Values i den internationella strategin bör rimligtvis ligga fast som bas för arbetet på en nationell strategi. Det vi behöver förhålla oss till hur vi ska omsätta de sex strategiska prioriteringarna i den nationella strategin. En given utgångspunkt är att försöka identifiera lämpliga sätt att bidra till att de svagheter som identifierats i ENIS-studien kommer att åtgärdas av berörda myndigheter/organisationer.

1. People

Denna prioritering handlar både om att öka kunskaperna om korruption och se till att fler personer engageras. Men dessutom skall människor "demand accountability from those who are in positions of entrusted power"..."we aspire to stimulate and support the emergence of a broad-based social movement...". För TI-SE del torde det ställa krav på inte bara en väsentlig ökning av kunskaperna om korruptionens natur och dess skadeverkningar, utan också ett mer utbrett engagemang och en ökning av medlemskretsen.

Åtgärder

- a) utarbeta slagkraftig broschyr som utvecklar varför TI-SEs verksamhet behövs; utarbetande av plan för hur TI-SE ska kunna föra ut information om korruptionens skadeverkningar, förekomsten av korruption i det svenska samhället, etc;
- b) identifiera möjliga samarbetsparter i syfte att nå en bred publik, t.ex. Advokatsamfundet, Internrevisorerna, Sveriges Kommuner och Landsting, Institutet Mot Mutor.
- c) utveckla samarbetet med universitet och forskningsinstitutioner i syfte att höja TI-SEs kompetens och erbjuda forskarna en arena;
- d) sträva efter att öka medlemsantalet med ca 100 personer per år, bl.a. genom riktade insatser för att nå fler studenter ev. parat med lägre avgifter för studenter.

2. Institutions

I strategin sägs att "our aspirations is that all public and private institutions become responsible, accountable and transparent in all matters affecting public interest."

På den statliga sidan saknas samordning av antikorrupcionspolitik/åtgärder. En samordningsfunktion skulle kunna skicka tydligare signaler till de statliga myndigheterna om vikten av att genomföra FISKen (Förordning om intern styrning och kontroll) även med beaktande av korruptionsriskperspektivet. Riksrevisionen arbetar på en uppföljning av sin studie av myndigheters hantering av risker. Statskontoret har publicerat en studie av kommunernas riskhantering. Institutet Mot Mutor (IMM) har breddat sin ägandebas och förvaltar den nya näringslivskoden som trädde i kraft 1 september 2012.

Åtgärder

- a) utveckla argumentation för inrättandet av en samordnad antikorrupcionsfunktion i Regeringskansliet;
- b) utveckla tänkandet kring vilka åtgärder som statliga myndigheter behöver vidta för att förbättra sin förmåga att hantera risker för korruption;

- c) liknande som i b) betr. risker på landstingskommunal och kommunal nivå; särskilt vad betr. regler för revision;
- d) granska näringslivets tillämpning av uppförandekoder av internationella standard;
- e) utveckla samarbetet med näringslivet, särskilt med stora företag som arbetar på marknader med utbredd korruption och som kan tjäna som förebilder för mindre företag,

3. Laws

Strategin efterlyser mer effektiv tillämpning av internationella konventioner och nationella lagar. Krav bör ställas på att regeringen följer rekommendationer från internationella organisationer som bl.a. kräver skärpt lagstiftning. Viktigt följa upp tillämpningen av vissa skärpningar av den svenska lagstiftningen och konsekvenserna av resurstilldelningen till rättsväsendet, inkl. bildandet av en specialenhet inom polisen för korruptionsbrott.

Åtgärder

- a) fortsatt granskning av tillämpningen av de internationella antikorrupsionskonventionerna och av det nationella regelverket;
- b) utarbetande av positionspapper om önskvärda skärpningar av den svenska lagstiftningen, bl.a. regler rörande juridiska personers ansvar;
- c) uppdatering av positionspapper om partifinansiering, och lobbying för lagstiftning på området;
- d) lobbying för skärpning av lagstiftning om whistleblowing (uppföljning av arbetet i utredningen om Meddelarskydd för privatanställda i offentligt finansierad verksamhet, dir. 2012:76);
- e) utveckling av positionspapper angående tillsättning av myndighetschefer;
- f) uppdatering av positionspapper om övergång från hög tjänst i den offentliga sektorn till tjänst i den privata, och lobbying;
- g) utveckling av positionspapper om offentlig upphandling; granskning av rättsväsendets hantering av domstolstrots från kommuners sida;
- h) utarbetande av positionspapper om registrering av lobbyister

4. Values

Enligt strategin ska Core Values, särskilt "integrity, transparency and accountability" främjas. Det förefaller lämpligt se till att dessa värden främjas genom att lyfta fram dem i alla de aktiviteter som TI-SE driver. Därtill bör TI-SE uppmana till utvecklande av antikorrupsionskoder/etiska riktlinjer för riksdagen, myndigheter och organisationer på statlig, regional och lokal nivå.

Åtgärder

- a) dialog med riksdagen, Regeringskansliet, Riksrevisionen, Sveriges Kommuner och Landsting, Kompetensrådet för utveckling i Staten (Krus) m.fl. om utvecklandet av antikorrupsionspolicies/etiska riktlinjer.

5. Network

Enligt den internationella strategin ska möjligheter att nätverka tillvaratas i syfte stärka förmågan att uppnå målen.

Åtgärder

- a) Jfr 1 b) och c);
- b) utvecklande av kontakter med ett utvidgat konsultativt råd;
- c) utveckla kontakterna med det civila samhället i Sverige;
- d) upprätthållande och utvecklande av internationella kontakter, framför allt med andra TI chapters och TI-S i Berlin.

6. Impact

Vad som ska uppnås, se sid 1. För att nå målen behövs, förutom åtgärderna under punkterna 1 - 5, följande:

- a) strategi för medlemsvärning;
- b) strategi för mediakontakter.

7. Resurser

Det kommer inte att vara möjligt att nå särskilt många resultat med mindre än att tillfredsställande resurser för genomförande av strategin mobiliseras. En prioriterad fråga är därför hur sådan mobilisering kan ske.

Åtgärd

- a) finansieringsutskottet inom styrelsen för TI-SE utarbetar en plan för resursmobilisering – både från näringslivet och andra bidragsgivare.

Ett urval av konventioner och rekommendationer m.m. av relevans för uppställda mål för TI-SE strategi

1. Ökad medvetenhet om riskerna med korruption

- FN-konventionen mot korruption, UNCAC Art 5 A Preventive anti-corruption policies and practices
- OECD Recommendation for Further Combating Bribery of Foreign Public Officials in International Business Transactions

2. Bred översyn av kommunernas möjlighet att motverka korruption

- FN-konventionen mot korruption, UNCAC Art 7 Public sector

3. Offentlig upphandling

- LOU och LUF baserade på 2004/18/EG resp. 2004/17/EG
- UNCAC Art 9 Public procurement and management of public finances

4. Transparens i offentligfinansierad verksamhet

- UNCAC Art 7 Public Sector, para 4

5. Meddelarfrihet, whistleblowing

- Recommendation No. R(2000)10 of the Committee of Ministers to Member States on codes of conduct for public officials, Council of Europe (CoE)
- UNCAC Art 8 Codes of Conduct, para 4

6. Partifinansiering

- Council of Europe Recommendation Rec(2003)4 on common rules against corruption in the funding of political parties and electoral campaigns
- UNCAC Art 10 Public reporting

7. Effektiv tillämpning av internationella konventioner

- granskning av tillämpningen av de internationella konventionerna görs av OECDs arbetsgrupp mot bestickning, GRECO och FN:s Implementation Review Group

8. En samlad nationell antikorrupsionspolicy

- UNCAC Art. 5 Preventive anti-corruption policies and practices

9. Antikorrupsionspolicy/etiska riktlinjer

- International Code of Conduct for Public Officials in UN GA Resolution of 12 December 1996
- Recommendation No. R(2000)10, CoE, se ovan p. 4
- UNCAC Art. 8 Codes of Conduct for Public Officials
- UNCAC Art 11 Measures relating to the judiciary and prosecution services

10. Bred tillämpning av uppförandekoder av internationell standard i näringslivet

- OECD Good Practices Guidance on Internal Controls
- UNCAC Art 12 Private sector